

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2024. április 25.*

„Előzetes döntéshozatal – Jogszabályok közelítése – 1107/2009/EK rendelet – A növényvédő szerek forgalomba hozatalának engedélyezése – Az engedélyezéshez szükséges vizsgálat – 36. cikk – A 36. cikk (2) bekezdése értelmében vett érintett tagállamnak az engedély iránti kérelmet a 36. cikk (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam által elvégzett tudományos kockázatértékelésre vonatkozó mérlegelési mozgásteret – 44. cikk – Az engedély visszavonása vagy módosítása – Az elővigyázatosság elve – Hatékony bírósági jogorvoslat – A mindenkorai tudományos és műszaki ismeretek”

A C-308/22. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a College van Beroep voor het bedrijfsleven (gazdasági tárgyú közigazgatási jogviták fellebbviteli bírósága, Hollandia) a Bírósághoz 2022. május 11-én érkezett, 2022. május 3-i határozatával terjesztett elő

a **Pesticide Action Network Europe (PAN Europe)**

és

a **College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden**

között,

a **Corteva Agriscience Netherlands BV**, korábban Dow AgroScience BV (Dow)

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Jürimäe tanácselnök, N. Piçarra és M. Gavalec (előadó) bírák,

főtanácsnok: L. Medina,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

* Az eljárás nyelve: holland.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Pesticide Action Network Europe (PAN Europe) képviselőjében H. Muilerman és G. Simon szakértők, valamint M. R. J. Baneke advocaat,
  - a Corteva Agriscience Netherlands BV képviselőjében E. J. H. Gielen és N. E. Kuijer advocaten,
  - a holland kormány képviselőjében M. K. Bulterman és C. S. Schillemans, meghatalmazotti minőségben,
  - a német kormány képviselőjében J. Möller és R. Kanitz, meghatalmazotti minőségben,
  - Írország képviselőjében M. Browne Chief State Solicitor, A. Joyce és M. Lane, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: D. Fennelly BL,
  - a görög kormány képviselőjében K. Konsta, E.-E. Krompa, E. Leftheriotou és M. Tassopoulou, meghatalmazotti minőségben,
  - az Európai Bizottság képviselőjében A. C. Becker és M. ter Haar, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2023. szeptember 28-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2009. L 309., 1. o.) 36. cikke (1) és (2) bekezdésének, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Pesticide Action Network Europe (PAN Europe) (a továbbiakban: PAN Europe) és a College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (növényvédő szerek és biocid termékek engedélyező tanácsa, Hollandia; a továbbiakban: CTGB) között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya a PAN Europe azon panaszának a CTGB általi elutasítása, amelyet az utóbbinak a szulfoxaflor hatóanyagot tartalmazó Closer növényvédő szer hollandiai forgalombahozatali engedélyének kiterjesztését jóváhagyó határozata ellen nyújtott be.

Jogi háttér

Az 1107/2009 rendelet

- 3 Az 1107/2009 rendelet (5), (8), (9), (24), (25), (28) és (29) preambulumbekkezdése szerint:
„(5) Az új jogszabály egyszerűbb és valamennyi tagállamban következetes alkalmazása érdekében azt rendelet formájában kell elfogadni.

[...]

- (8) E rendelet célja, hogy biztosítsa mind az emberek és állatok egészségének, mind a környezetnek a magas szintű védelmét, és ezzel egyidejűleg megőrizze a közösségi mezőgazdaság versenyképességét. Külön figyelmet kell fordítani a népesség sérülékenyebb csoportjainak, például a várandós nőknek, a csecsemőknek és a gyermekeknek a védelmére. Az elővigyázatosság elvét kell alkalmazni, és e rendeletnek biztosítania kell, hogy az iparág igazolja, hogy a gyártott vagy forgalomba hozott anyagok vagy növényvédő szerek nem hatnak károsan az emberek és állatok egészségére, illetve nem terhelik elfogadhatatlan mértékben a környezetet.
- (9) A növényvédő szerek kereskedelme előtt álló, a növényvédelem tagállamonként eltérő szintjéből adódó akadályok minél teljesebb felszámolása érdekében ennek a rendeletnek harmonizált szabályokat is meg kell állapítania a hatóanyagok jóváhagyására és a növényvédő szerek forgalomba hozatalára vonatkozóan, ideértve az engedélyek kölcsönös elismerésére és a párhuzamos forgalmazásra vonatkozó szabályokat is. E rendelet célja ezért e termékek szabad mozgásának és rendelkezésre állásának fokozása a tagállamokban.

[...]

- (24) Az engedélyezést szabályozó rendelkezéseknek magas szintű védelmet kell biztosítaniuk. A növényvédő szerek engedélyezésekor ezért az emberek és állatok egészségének, valamint a környezetnek a védelme elsőbbséget kell, hogy élvezzen a növénytermesztés fejlesztésével szemben. Ezért az egyes növényvédő szerek forgalomba hozatala előtt igazolni kell, hogy azok egyértelműen előnyösek a növénytermesztés szempontjából, és nem hatnak károsan az emberek és állatok egészségére – ideértve a népesség sérülékenyebb csoportjait is –, illetve nem terhelik elfogadhatatlan mértékben a környezetet.
- (25) A kiszámíthatóság, hatékonyság és következetesség érdekében össze kell hangolni a növényvédő szerek engedélyezésének kritériumait, eljárásait és feltételeit, figyelembe véve az emberek és állatok egészségének és a környezetnek a védelmére vonatkozó általános elveket.

[...]

- (28) Az engedélyezési eljárás valamennyi fázisában növelni kell a tagállamok közötti hatékony közigazgatási együttműködést.
- (29) A kölcsönös elismerés elve az áruk Közösségen belüli szabad áramlását biztosító egyik eszköz. A párhuzamos munka elkerülése, az iparág és a tagállamok adminisztrációs terheinek csökkentése és a növényvédő szerek összehangoltabb beszerezhetőségének biztosítása érdekében a valamely tagállam által kiadott engedélyeket el kell fogadniuk más olyan tagállamoknak is, amelyekben a mezőgazdasági, a növény-egészségügyi és a környezeti (ezen belül éghajlati) feltételek hasonlóak. A Közösséget ezért összehasonlítható feltételekkel rendelkező zónákra kell felosztani a kölcsönös elismerés elősegítése érdekében. Az egy vagy több tagállam területére jellemző egyedi környezeti vagy mezőgazdasági viszonyok mindazonáltal szükségessé tehetik, hogy a tagállamok egy másik tagállam által kiadott engedélyt – kérelemre – elismerjenek vagy módosítsanak, vagy megtagadják a növényvédelmi szer területükön való engedélyezését, amennyiben azt sajátos környezeti vagy mezőgazdasági körülmények indokolják, vagy ha az emberek és állatok egészségének

és a környezetnek az e rendelet szerinti magas szintű védelme nem biztosítható. Lehetővé kell tenni, hogy megfelelő feltételeket írhassanak elő [a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2009. október 21-i 2009/128/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2009. L 309., 71. o.; helyesbítés: HL 2010. L 161., 11. o.)] alapján elfogadott nemzeti cselekvési tervben lefektetett célok tekintetében is.”

4 E rendelet 1. cikke, amelynek címe „Tárgy és cél”, (3) és (4) bekezdésében a következőket írja elő:

„(3) E rendelet célja, hogy biztosítsa mind az emberek és állatok egészségének, mind a környezetnek a magas szintű védelmét, és hogy javítsa a belső piac működését a növényvédő szerek forgalomba hozatalára vonatkozó szabályok harmonizálásával, és ezzel egyidejűleg a mezőgazdasági termelés fokozásával.

(4) Az e rendeletben foglaltak az elővigyázatosság elvén alapulnak annak biztosítása érdekében, hogy a forgalomba hozott hatóanyagok és termékek ne gyakoroljanak káros hatást az emberi vagy állati egészségre vagy a környezetre. A tagállamok nem akadályozhatók meg különösen az elővigyázatosság elvének alkalmazásában, amennyiben bizonytalan a területeiken engedélyezendő növényvédő szerek által hordozott, az emberi és állati egészségre vagy a környezetre leselkedő kockázatok tudományos megítélése.”

5 Az említett rendeletnek a „Hatóanyagok jóváhagyási kritériumai” című 4. cikke az (1)–(4) bekezdésében a következőket írja elő:

„(1) A hatóanyagok jóváhagyását a II. mellékletnek megfelelően kell végezni, ha – a mindenkori tudományos és műszaki ismeretek fényében, figyelembe véve az említett melléklet 2. és 3. pontjában meghatározott jóváhagyási kritériumokat – várható, hogy az adott hatóanyagot tartalmazó növényvédő szer teljesíti a (2) és (3) bekezdésben előírt követelményeket.

A hatóanyag értékelése során először meg kell állapítani, hogy teljesülnek-e a II. melléklet 3.6.2–3.6.4. és 3.7. pontjában foglalt jóváhagyási kritériumok. Ezen kritériumok teljesülése esetén az értékelés következő lépéseként meg kell állapítani, hogy teljesülnek-e a II. melléklet 2. és 3. pontjában foglalt jóváhagyási kritériumok.

(2) A növényvédő szerek maradékai tekintetében – helyes növényvédelmi gyakorlat következetes alkalmazása esetén és reális felhasználási feltételek mellett – a következő követelményeknek kell teljesülniük:

a) nem lehet káros hatásuk az emberi egészségre – ideértve a sérülékeny csoportok egészségét is – vagy az állatok egészségére, figyelembe véve az ismert halmozódó és szinergikus hatásokat is, ha az ilyen hatások értékelésére szolgáló, [az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA)] által jóváhagyott tudományos módszerek rendelkezésre állnak, sem a felszín alatti vizekre;

b) nem terhelik elfogadhatatlan mértékben a környezetet.

A toxikológiai, ökotoxikológiai, környezetvédelmi vagy az ivóvízzel kapcsolatos szempontokból fontos szermaradékok esetében az ezek mérésére szolgáló, általánosan használt módszereket kell bevezetni. Az analitikai standardoknak könnyen hozzáférhetőnek kell lenniük.

(3) Egy növényvédő szer tekintetében – helyes növényvédelmi gyakorlat következetes alkalmazása esetén és reális felhasználási feltételek mellett – a következő követelményeknek kell teljesülniük:

- a) kellően hatékony;
- b) nem lehet azonnali vagy késleltetett káros hatása az emberi egészségre – ideértve a sérülékeny csoportok egészségét is – vagy állatok egészségére, sem közvetlenül, sem ivóvízen (figyelembe véve a vízkezeléssel nyert termékeket), élelmiszeren, takarmányon vagy levegőn keresztül, sem munkahelyi terhelés következményeként, sem más közvetett hatáson keresztül, figyelembe véve az ismert halmozódó és szinergikus hatásokat is, ha az ilyen hatások értékelésére szolgáló, a[z EFSA] által jóváhagyott tudományos módszerek rendelkezésre állnak, sem pedig a felszín alatti vizekre;
- c) nem terheli elfogadhatatlan mértékben a növényeket vagy növényi termékeket;
- d) nem okoz szükségtelen szenvedést és fájdalmat azoknak a gerinces állatoknak, amelyek ellen a védekezés irányul;
- e) nem terheli elfogadhatatlan mértékben a környezetet, különös tekintettel a következő szempontokra, ha az ilyen hatások értékelésére szolgáló, az [EFSA] által jóváhagyott tudományos módszerek rendelkezésre állnak:

[...]

(4) A (2) és (3) bekezdésben foglalt követelmények teljesülését a 29. cikk (6) bekezdésében említett egységes elvek alapján kell értékelni.”

- 6 Az 1107/2009 rendelet 6. cikke felsorolja azokat a feltételeket és korlátozásokat, amelyekhez a jóváhagyás köthető.
- 7 E rendeletnek „A jóváhagyás felülvizsgálata” című 21. cikke a (3) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

Ha a[z Európai] Bizottság azt állapítja meg, hogy a 4. cikkben előírt jóváhagyási kritériumok már nem teljesülnek, vagy a 6. cikk f) pontjával összhangban kért kiegészítő információk beadása nem történt meg, akkor a 79. cikk (3) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban a jóváhagyás visszavonásáról vagy módosításáról szóló rendeletet fogad el.

[...]”

- 8 Az 1107/2009 rendelet „Növényvédő szerek” című III. fejezetében szerepel az engedélyezésről szóló 1. szakasz, amelynek „Követelmények és tartalom” című 1. alszakasza tartalmazza e rendelet 28–32. cikkét.
- 9 Az említett rendelet „Forgalombahozatali és felhasználási engedély” című 28. cikke az (1) bekezdésében előírja, hogy növényvédő szer – az e cikk (2) bekezdésében előírt esetek kivételével – csak akkor hozható forgalomba vagy használható fel, ha azt az érintett tagállam e rendeletnek megfelelően engedélyezte.

10 Az 1107/2009 rendeletnek „A forgalombahozatali engedély követelményei” című 29. cikke a következőképpen rendelkezik:

(1) A 50. cikk sérelme nélkül növényvédő szer csak akkor engedélyezhető, ha a (6) bekezdésben említett egységes elvek alapján megfelel az alábbi követelményeknek:

a) hatóanyagait, védőanyagait és kölcsönhatás-fokozóit jóváhagyták;

[...]

e) a mindenkori tudományos és műszaki ismeretek fényében megfelel a 4. cikk (3) bekezdésében előírt követelményeknek;

[...]

(6) A növényvédő szerek értékelésének és engedélyezésének egységes elvei magukban foglalják [a növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló, 1991. június 15-i] 91/414/EGK [tanácsi] irányelv [(HL 1991. L 230., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 11. kötet, 332. o.)] VI. mellékletében meghatározott követelményeket, és ezen elveket meg kell határozni a 79. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárással összhangban, lényeges módosítások nélkül elfogadott rendeletekben. Az említett rendeletek a 78. cikk (1) bekezdése c) pontjának megfelelően később módosíthatók.

Ezen elvek alapján a növényvédő szerek értékelésekor figyelembe kell venni a hatóanyagok, védőanyagok, kölcsönhatás-fokozók és segédanyagok közötti kölcsönhatást.”

11 Az 1107/2009 rendeletnek „Az engedélyek tartalma” című 31. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az engedély megnevezi azokat a növényeket, növényi termékeket és nem mezőgazdasági területeket (például vasutak, közterületek, raktárak), amelyeken, illetve amelyek tekintetében a növényvédő szer felhasználható.

(2) Az engedély meghatározza a növényvédő szer forgalomba hozatalára és felhasználására vonatkozó követelményeket. E követelmények közé tartoznak legalább a felhasználás azon feltételei, amelyek szükségesek a hatóanyagot, védőanyagot és kölcsönhatás-fokozót jóváhagyó rendeletben meghatározott feltételek és követelmények teljesítéséhez.

[...]

(3) A (2) bekezdésben említett követelmények között adott esetben a következőknek is szerepelniük kell:

a) az alkalmanként egy hektáron felhasználható legnagyobb mennyiség;

b) az utolsó alkalmazás és a betakarítás közötti időtartam;

c) az évenkénti alkalmazások maximális száma.

- (4) A (2) bekezdésben említett követelmények közé tartozhatnak a következők:
- a) a növényvédő szer forgalmazására és felhasználására vonatkozó [...] korlátozás;
  - b) kötelezettség a termék használatának megkezdése előtt azoknak a szomszédoknak a tájékoztatására, akik ki lehetnek téve a permet elsodródásából származó hatásoknak, és akik kértek tájékoztatást;
  - c) az integrált növényvédelem elveinek megfelelő használati utasítás [...];
  - d) felhasználói kategóriák kijelölése, mint például hivatásos és nem hivatásos felhasználók;
  - e) a jóváhagyott címke;
  - f) a kezelések közötti időszak hossza;
  - g) adott esetben az utolsó kezelés és a növényvédő szer alkalmazása közötti időszak;
  - h) a területre való újbóli belépésig tartó várakozási idő;
  - i) a csomagolás mérete és anyaga.”
- 12 Az 1107/2009 rendelet e III. fejezetének az engedélyezésről szóló 1. szakaszában szereplő „Eljárás” című 2. alszakasz tartalmazza e rendelet 33–39. cikkét.
- 13 E rendeletnek az „Engedély kiadása vagy módosítása iránti kérelem” című 33. cikke a következőképpen rendelkezik:
- „A növényvédő szert forgalomba hozni kívánó kérelmező személyesen vagy képviselőjén keresztül engedélykérelmet vagy engedélymódosítási kérelmet nyújt be minden olyan tagállamban, ahol a növényvédő szert forgalmazni szándékozik.”
- 14 Az említett rendeletnek „A kérelmet vizsgáló tagállam” című 35. cikkének szövege a következő:
- „A kérelmet a kérelmező által javasolt tagállam vizsgálja meg, kivéve, ha ugyanabban a zónában egy másik tagállam vállalja a kérelem vizsgálatát. Erről a kérelmet vizsgáló tagállam tájékoztatja a kérelmezőt.
- A munkateher igazságos megosztása céljából a kérelmet vizsgáló tagállam kérésére az adott zónában lévő többi olyan tagállam, amelyhez a kérelmet szintén benyújtották, együttműködik a vizsgálatban.
- A kérelemben megnevezett zóna többi tagállama felfüggeszti a kérelemmel kapcsolatos eljárást addig, amíg a kérelmet vizsgáló tagállam be nem fejezi a vizsgálatot.
- Amennyiben egynél több zónában nyújtottak be kérelmet, a kérelmet értékelő tagállamok megállapodnak azon adatok értékeléséről, amelyek nem kapcsolódnak a környezeti és mezőgazdasági feltételekhez.”

15 E rendeletnek „Az engedélyezéshez szükséges vizsgálat” címet viselő 36. cikke értelmében:

„(1) A kérelmet vizsgáló tagállam független, objektív és átlátható értékelést végez, a kérelem benyújtásának időpontjában rendelkezésre álló útmutatókat felhasználva, a legfrissebb tudományos és műszaki ismeretekre figyelemmel. Az azonos zónába tartozó valamennyi tagállamnak lehetőséget biztosít arra, hogy megtegyék azokat az észrevételeket, amelyeket figyelembe kell venni az értékelés során.

A kérelmet vizsgáló tagállam a növényvédő szerek értékelésére és engedélyezésére vonatkozó, a 29. cikk (6) bekezdésében említett egységes elveket alkalmazza annak a lehető legpontosabb megállapítására, hogy a növényvédő szer az 55. cikknek megfelelő felhasználás esetén, reális használati feltételek mellett megfelel-e a 29. cikkben ugyanezen zónára meghatározott követelményeknek.

A kérelmet vizsgáló tagállam értékelését az ugyanazon zónában található többi tagállam rendelkezésére bocsátja. Az értékelő jelentés formátuma a 79. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárással összhangban kerül meghatározásra.

(2) Az érintett tagállamok a kérelmet vizsgáló tagállam értékelésének megállapításai alapján a 31. és 32. cikkben meghatározottak szerint megadják vagy megtagadják az engedélyt.

(3) A (2) bekezdéstől eltérve és a közösségi jogra figyelemmel, a 31. cikk (3) és (4) bekezdésében említett követelmények és az egyedi felhasználási feltételekből adódó egyéb kockázatcsökkentő intézkedések tekintetében megfelelő feltételeket lehet meghatározni.

Amennyiben egy tagállamnak az emberi vagy állati egészséggel, vagy a környezettel kapcsolatos aggodalmát az első albekezdésben említett nemzeti kockázatcsökkentő intézkedések meghozatala nem tudja eloszlatni, elutasíthatja az adott növényvédő szer saját területén való engedélyezését, ha egyedülálló környezeti és mezőgazdasági adottságai alapján indokolt annak feltételezése, hogy az adott termék még mindig elfogadhatatlan mértékben veszélyeztetné az emberi vagy állati egészséget vagy a környezetet.

E határozatáról – amelyet műszaki vagy tudományos adatokkal kell alátámasztania – az említett tagállamnak haladéktalanul értesítenie kell a kérelmezőt és a Bizottságot.

A tagállamoknak lehetőséget kell biztosítaniuk az ilyen termékek engedélyezésének elutasítására vonatkozó határozat nemzeti bíróságok vagy más fellebbezési hatóságok előtti megfellebbezésére.”

16 Az 1107/2009 rendelet említett III. fejezetének az engedélyezésre vonatkozó 1. szakaszában szereplő, „Meghosszabbítás, visszavonás és módosítás” című 4. alszakasz tartalmazza e rendelet 43–46. cikkét.

17 E rendeletnek „Az engedély visszavonása vagy módosítása” című 44. cikke a következőket írja elő:

„(1) A tagállamok az engedélyeket bármikor felülvizsgálhatják, ha arra utaló jelek vannak, hogy a 29. cikkben említett követelmények valamelyike már nem teljesül.

[...]

(2) Ha egy tagállamnak szándékában áll egy engedélyt visszavonni vagy módosítani, akkor erről értesíti az engedély birtokosát [helyesen: jogosultját], és lehetőséget ad észrevételek megtételére vagy további információ benyújtására.

(3) A tagállam – adott esetben – visszavonja vagy módosítja az engedélyt, amennyiben:

- a) a 29. cikkben foglalt követelmények nem vagy már nem teljesülnek;
- b) az engedély kiadásának alapját képező tények tekintetében hamis vagy félrevezető adatokat szolgáltatottak;
- c) az engedélyben foglalt valamely feltétel nem teljesült;
- d) a tudományos és technikai ismeretek fejlődésének megfelelően a használat módja és a felhasznált mennyiségek módosulhatnak; vagy
- e) az engedély jogosultja nem tesz eleget az e rendeletből eredő kötelezettségeknek.

(4) Ha egy tagállam a (3) bekezdés szerint visszavon vagy módosít egy engedélyt, erről haladéktalanul tájékoztatja az engedély birtokosát, a többi tagállamot, a Bizottságot és a[z EFSA-t]. Az ugyanabba a zónába tartozó többi tagállam ennek megfelelően visszavonja vagy módosítja az engedélyt, figyelembe véve a helyi feltételeket és a kockázatcsökkentő intézkedéseket, kivéve azon eseteket, ahol a 36. cikk (3) bekezdésének második, harmadik vagy nyolcadik albekezdését alkalmazták. Adott esetben a 46. cikk alkalmazandó.”

18 Az említett rendelet 56. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Valamely növényvédő szer engedélyének a jogosultja haladéktalanul értesíti az engedélyt kiadó tagállamokat az adott növényvédő szerre vagy a növényvédő szerben lévő valamely hatóanyagra, illetve annak metabolitjaira, a védőanyagra, kölcsönhatás-fokozóra vagy segédanyagra vonatkozó olyan új információkról, amelyek alapján feltételezhető, hogy a növényvédő szer már nem felel meg a 29., illetve a 4. cikkben foglalt kritériumoknak.”

19 Az 1107/2009 rendelet „Szükséghelyzetek” című IX. fejezete tartalmazza a rendelet 69–71. cikkét.

20 E rendelet „Szükséghelyzeti intézkedések” című 69. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ha egyértelmű, hogy egy jóváhagyott hatóanyag, védőanyag, kölcsönhatás-fokozó vagy segédanyag, vagy e rendelet szerint engedélyezett növényvédő szer valószínűleg komoly kockázatot jelent az emberek vagy állatok egészségére, vagy a környezetre, és hogy ez a kockázat nem szüntethető meg kielégítő módon az érintett tagállam(ok) által hozott intézkedésekkel, akkor a Bizottság kezdeményezésére vagy valamely tagállam kérésére, a 79. cikk (3) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban, haladéktalanul intézkedéseket kell hozni az adott anyag vagy szer felhasználásának és/vagy értékesítésének a korlátozására vagy betiltására. Ilyen intézkedés meghozatala előtt a Bizottság megvizsgálja a bizonyítékokat és kérheti a[z EFSA] véleményét. A Bizottság határidőt tűzhet ki e vélemény benyújtására.”

- 21 Az említett rendelet „Közigazgatási és pénzügyi rendelkezések” című X. fejezete tartalmazza többek között az „Útmutatók” című 77. cikket, amely a következőket írja elő:

„A Bizottság e rendelet végrehajtása érdekében a 79. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárásnak megfelelően műszaki vagy egyéb útmutatókat, mint például a mikroorganizmusokra, feromonokra és biológiai termékekre vonatkozó kérelem tartalmáról szóló magyarázó jegyzeteket vagy útmutatót fogadhat el vagy módosíthat. A Bizottság felkérheti a[z EFSA-t] ilyen útmutatók készítésére vagy az abban való közreműködésre.”

- 22 Ugyanezen rendelet 84. cikkének második bekezdése értelmében:

„A Bizottság 2011. június 14-ig elfogadja a következőket:

[...]

d) a növényvédő szerek kockázatértékelésének egységes elveiről szóló, a 36. cikkben említett rendelet.”

- 23 Az 1107/2009 rendelet I. melléklete a növényvédő szerekre vonatkozóan három engedélyezési zónát hoz létre („A” zóna – észak, „B” zóna – közép és „C” zóna – dél), valamint meghatározza az egyes zónákhoz tartozó tagállamokat.

- 24 E rendelet II. melléklete a hatóanyagokra, a védőanyagokra és a kölcsönhatás-fokozókra vonatkozó, a II. fejezetnek megfelelő jóváhagyási eljárásra és kritériumokra vonatkozik.

Az 546/2011/EK rendelet

- 25 Az 1107/2009 rendelet 29. cikkének (6) bekezdése és 84. cikke alapján elfogadott, az 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a növényvédő szerek értékeléséhez és engedélyezéséhez használt egységes alapelvek tekintetében történő végrehajtásáról szóló, 2011. június 10-i 546/2011/EU bizottsági rendelet (HL 2011. L 155., 127. o.) 1. cikke értelmében:

„A növényvédő szerek értékelésének és engedélyezésének az 1107/2009/EK rendelet 29. cikkének (6) bekezdésében előírt egységes alapelveit e rendelet melléklete határozza meg.”

- 26 Az 546/2011 rendelet mellékletének „[a] kémiai növényvédő szerek értékelésének és engedélyezésének egységes alapelvei[re]” vonatkozó I. része tartalmazza a „Bevezetés” című A. címet, amelynek 2. pontja a következőképpen rendelkezik:

„A kérelmek kiértékelésekor és az engedélyek megadásakor a tagállamok:

[...]

c) figyelembe vesznek az elvárhatóan rendelkezésükre álló más olyan műszaki vagy tudományos információkat, melyek a növényvédő szer teljesítménye, vagy a szer, az összetevői vagy a szermaradékok lehetséges káros hatásai szempontjából lényegesek.”

27 Ezen I. rész tartalmazza a „Kiértékelés” című B. címet, amelynek 1.1 pontja szerint:

„A legújabb tudományos és műszaki ismeretek alapján a tagállamok kiértékelik az A. rész 2. pontjában említett információkat, és elvégzik a következőket:

- a) a növényvédő szer teljesítményének felmérése hatékonysági és fitotoxicitási szempontból az engedélykérelemben szereplő mindegyik felhasználási célra; és
- b) a felmerülő veszélyforrások azonosítása, ezek jelentőségének felmérése és az embereket, az állatokat és a környezetet fenyegető kockázatok valószínűségének megítélése.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

28 A Closer egy szulfoxaflór hatóanyagot tartalmazó növényvédő szer.

29 A szulfoxaflórt az Európai Unióban hatóanyagként az 1107/2009 rendelet alapján a szulfoxaflór hatóanyagok a növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti jóváhagyásáról, továbbá az 540/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet mellékletének módosításáról szóló, 2015. július 27-i (EU) 2015/1295 bizottsági végrehajtási rendelettel (HL 2015. L 199., 8. o.) hagyták jóvá, az említett (EU) 2015/1295 végrehajtási rendelet I. mellékletében előírt feltételek mellett.

30 A Dow AgroScience BV (Dow) – jelenleg Corteva Agriscience Netherlands BV (a továbbiakban: Corteva) – 2015. április 30-án a Holland Királyságban a Closerre vonatkozó forgalombahozatali engedélynek a szabadföldi káposzta- és burgonyatermesztésben való felhasználásra történő kiterjesztését kérte. A Corteva ugyanezt a kérelmet benyújtotta az említett B (középső) zóna tekintetében, amely Belgiumot, a Cseh Köztársaságot, Németországot, Írországot, Luxemburgot, Magyarországot, Hollandiát, Ausztriát, Lengyelországot, Romániát, Szlovéniát, Szlovákiát és az Egyesült Királyságot foglalta magában.

31 Írország a forgalombahozatali engedély iránti kérelmet az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállamként a többi tagállammal együttműködve elvégezte a Closerre vonatkozó tudományos kockázatértékelést. Ami a méhekre gyakorolt hatásokat illeti, e vizsgálatot az EFSA-nak a szárazföldi ökotoxicitásról szóló, 2002. október 17-én közzétett útmutatója alapján végezték el. Írország 2016-ban zárta le a vizsgálatát.

32 E tudományos kockázatértékelés keretében Írország nem használta a 2013. július 4-én közzétett „Guidance Document on the risk assessment of plant protection products on bees” (a növényvédő szerek méheket érintő kockázatainak értékeléséről szóló útmutató) dokumentumot (a továbbiakban: 2013. évi útmutató), amelyet az EFSA a Bizottság 2011-ben közölt kérésére dolgozott ki.

- 33 A CTGB az Írország által elvégzett, említett tudományos kockázatértékelés alapján a 2019. április 5-i határozatával kiterjesztette a Closer engedélyét a szabadföldi káposzta- és burgonyatermesztésben való felhasználásra, de a következő korlátozást írta elő:
- „Méhekre és poszméhekre veszélyes. A méhek és egyéb beporzást végző rovarok védelme érdekében e termék nem alkalmazható a növények virágzásának időszakában, illetve nem virágozó növényeken, amikor azokat aktívan látogatják méhek és poszméhek. E termék csak a burgonya virágzását követően alkalmazható. E termék nem használható önszaporító növények közelében. Az önszaporító növényeket azok virágzása előtt el kell távolítani.”
- 34 A PAN Europe e határozattal szemben panaszt nyújtott be, amelyet a CTGB a 2020. február 5-i határozatával megalapozatlanság miatt elutasított.
- 35 A PAN Europe ezért a kérdést előterjesztő bíróság, a College van Beroep voor het bedrijfsleven (gazdasági tárgyú közigazgatási jogviták fellebbviteli bírósága, Hollandia) előtt keresetet indított e 2020. február 5-i határozat megsemmisítése iránt.
- 36 A PAN Europe a kérdést előterjesztő bíróság előtt arra hivatkozik, hogy a CTGB a Closerre vonatkozó engedélyt nem terjeszthette volna ki holland piacon a kért felhasználásra. Azzal érvel, hogy az Írország által végzett tudományos kockázatértékelés, amelyet a CTGB figyelembe vett, nem a mindenkori tudományos és műszaki ismereteken alapult. Ezen értékelést a 2013. évi útmutatóra kellett volna alapozni, amely új tudományos ismereteket tartalmaz. A CTGB e dokumentum figyelembevételének elmulasztásával veszélyeztette az 1107/2009 rendelet által elérni kívánt, magas szintű védelmet. A PAN Europe hozzáteszi, hogy a termék kockázatainak tudományos értékelése bármely új tudományos vagy műszaki ismereten alapulhat, tekintet nélkül arra, hogy az mely forrásból vagy dokumentumból származik. Ezenkívül az elővigyázatosság elvéből az következik, hogy a termék hatásaival kapcsolatos bizonytalanság esetén további kutatásokra van szükség azt megelőzően, hogy azt engedélyezni lehessen.
- 37 A CTGB a kérdést előterjesztő bíróság előtt azzal érvel, hogy a növényvédő szer forgalombahozatali engedélye iránti kérelmet a benyújtásának időpontjában hatályos szabályozás alapján kell megvizsgálni, mivel a jogbiztonság megköveteli, hogy a kérelmező ismerhesse az említett benyújtáskor teljesítendő feltételeket. Arra is hivatkozik, hogy a 2013. évi útmutató az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (1) bekezdése értelmében nem „állt rendelkezésre”, mivel a kérelem említett benyújtásának időpontjában azt a Bizottság a tudományos bizonytalanságokra és a tagállamok közötti konszenzus hiányára tekintettel még nem „fogadta el”. A Closer használatához kapcsolódó kockázatokat mindenesetre megszünteti a CTGB által a 2019. április 5-i határozatban előírt, a jelen ítélet 33. pontjában említett korlátozás, mivel a virágkultúrák vonatkozásában nem adtak engedélyt.
- 38 A kérdést előterjesztő bíróság először is arra keresi a választ, hogy a növényvédő szer forgalombahozatali engedélyéről határozó tagállam (a továbbiakban: érintett tagállam) elvégezheti-e az ilyen szerre vonatkozó saját kockázatértékelését, ha a kérelmet az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam e rendelkezésnek megfelelően már elvégezte ezt az értékelést, vagy az említett értékelés az említett szer engedélyezésével összefüggésben e rendelet 36. cikkének (2) bekezdése alapján kötelező az érintett tagállamra nézve, anélkül hogy saját értékelését elvégezhetné.

- 39 E tekintetben e bíróság megállapítja, hogy bár az említett rendelet 36. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy e cikk (2) bekezdésétől eltérve az e rendelet 31. cikkének (3) és (4) bekezdésében említett követelmények és egyéb kockázatcsökkentő intézkedések tekintetében megfelelő feltételeket lehet meghatározni, azoknak egyedi felhasználási feltételekből kell eredniük. Márpedig az alapügy tárgyát képező helyzetben ez nem áll fenn, mivel a vita arra vonatkozik, hogy a szóban forgó kockázatértékelést az EFSA-nak a szárazföldi ökotoxicitásról szóló, 2002. október 17-én közzétett útmutatója vagy a 2013. évi útmutató alapján kell-e elvégezni. Az említett bíróság mindenesetre – mivel álláspontja szerint a kérelmet az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam által végzett értékelés figyelembevételére vonatkozó kötelezettség ellentétes lenne az elővigyázatosság elvével – úgy véli, hogy az érintett tagállamra nézve ezen értékelés nem kötelező.
- 40 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy abban az esetben, ha az érintett tagállamot köti az említett értékelés, tiszteletben tartják-e a hatékony jogorvoslathoz való, a Charta 47. cikkében említett jogot, és konkrétan a kérelmet az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam által végzett értékelés megtámadható-e az érintett tagállam bíróságai előtt. E tekintetben rámutat, hogy a holland jog értelmében, ha a kérelmet az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam által elvégzett kockázatértékeléssel szemben közigazgatási panaszt nyújtanak be, a CTGB-nek ezen értékelés tekintetében mélyreható felülvizsgálatot kell végeznie. Amennyiben úgy ítéli meg, hogy az ilyen értékelés nem kellően indokolt, képesnek kell lennie arra, hogy azt a saját indokolásával helyettesítse.
- 41 Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdést veti fel, hogy abban az esetben, ha megállapítást nyer, hogy a kérelmet az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam által végzett kockázatértékelés nem kellően indokolt, e tagállam köteles-e felülvizsgálni ezt az értékelést, vagy az érintett tagállamnak – a kérelmet az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállammal konzultálva vagy anélkül – magának kell új értékelést végeznie. Ha az érintett tagállam jogosult saját értékelést végezni, felmerül a kérdés, hogy ez nem sérti-e az egységességnek és a harmonizációnak az 1107/2009 rendelet alapjául szolgáló elvét.
- 42 Negyedszer, e bíróság az 1107/2009 rendelet 77. cikkében említett útmutatók elfogadására hivatkozva arra keresi a választ, hogy hogyan kell értelmezni az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (1) bekezdésében szereplő „a kérelem benyújtásának időpontjában rendelkezésre álló útmutatókat felhasználva, a legfrissebb tudományos és műszaki ismeretekre figyelemmel” kifejezést. Közli, hogy e kifejezés értelmezhető úgy, hogy az megköveteli, hogy a kérelmet e rendelkezés alapján vizsgáló tagállam az értékelését kizárólag a Bizottság által már elfogadott útmutatók figyelembevételével végezze el, jóllehet az azokban foglalt tudományos és műszaki ismeretek közül egyesek már elavulttá válhattak.
- 43 Ötödször, ha a kérelmet az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam nem szorítkozhat arra, hogy az értékelését a Bizottság által elfogadott útmutatókra alapozza, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy elegendő-e, ha ezen állam az említett értékelést olyan útmutató alapján végzi el, amelynek adatai már rendelkezésre állnak annak ellenére, hogy az útmutatót a Bizottság még nem fogadta el, vagy az említett államnak figyelembe kell vennie valamennyi tudományos és műszaki ismeretet, beleértve azokat is, amelyeket az útmutatók nem tartalmaznak. E tekintetben közli, hogy a növényvédő szerek forgalomba hozatalának engedélyezéséhez az 1107/2009 rendelet 29. cikke (1) bekezdésének e) pontja előírja azt a követelményt, hogy az említett szernek a mindenkori tudományos és

műszaki ismeretek fényében meg kell felelnie az e rendelet 4. cikkének (3) bekezdésében előírt követelményeknek. Márpedig e rendelkezés az útmutatókat nem említi. Az említett bíróság hangsúlyozza, hogy az elővigyázatosság elve is amellett szól, hogy valamennyi rendelkezésre álló tudományos és műszaki ismeretet figyelembe kell venni, mivel ezen elv olyan átfogó értékelést követel meg, amely a legmegbízhatóbb rendelkezésre álló tudományos adatokon és a nemzetközi kutatások legújabb eredményein alapul.

44 E körülmények között a College van Beroep voor het bedrijfsleven (gazdasági tárgyú közigazgatási jogviták fellebbviteli bírósága) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Eltérhet-e az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (2) bekezdése alapján a növényvédő szer engedélyezéséről döntő érintett tagállam a kérelmet e rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló zonális jelentéstevő tagállam által elvégzett értékeléstől, és ha igen, milyen mértékben?
- 2) Ha az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az érintett tagállam ezt nem, illetve csak korlátozott mértékben teheti meg, akkor milyen formában áll fenn a Charta 47. cikke értelmében vett, hatékony jogorvoslathoz való jog? Ebben az esetben korlátlanul vitatható-e az érintett tagállam nemzeti bírósága előtt a zonális jelentéstevő tagállam által elvégzett értékelés helyállósága?
- 3) Ha az érintett tagállam, illetve e tagállam bírósága arra a következtetésre jut, hogy a zonális jelentéstevő tagállam által elvégzett értékelés nem kellően megalapozott, akkor milyen mértékben köteles az érintett tagállam a zonális jelentéstevő tagállamot bevonni egy kellően megalapozott értékelés elkészítésébe?
- 4) Akkor is szorítkozhat-e a zonális jelentéstevő tagállam kizárólag elfogadott útmutatókon alapuló értékelésre, ha az azokban feldolgozott tudományos és műszaki ismeretek már nem teljes mértékben aktuálisak?
- 5) Az előző kérdésre adandó nemleges válasz esetén elegendő-e, ha a zonális jelentéstevő tagállam csak már elkészített, de még el nem fogadott útmutatókban szereplő tudományos és műszaki ismereteket vesz alapul kiegészítő jelleggel, vagy minden rendelkezésre álló tudományos és műszaki ismeretet figyelembe kell vennie, még olyanokat is, amelyek nem szerepelnek útmutatókban?”

Az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitása iránti kérelemről

- 45 A főtanácsnok indítványának a 2023. szeptember 28-i tárgyaláson való ismertetését követően a Corteva a Bíróság Hivatalához 2023. október 23-án benyújtott beadványában a Bíróság eljárási szabályzatának 83. cikke alapján az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását kérte.
- 46 A Bíróság ezen rendelkezés értelmében a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor elrendelheti az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását, különösen, ha úgy ítéli meg, hogy az ügy körülményei nincsenek kellően feltárva, vagy ha a fél e szakasz befejezését követően a Bíróság határozatára nézve döntő jelentőségű új tényt hoz fel, illetve ha az ügyet olyan érv alapján kellene eldönteni, amelyet a felek, illetve az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikke szerinti érdekeltek nem vitattak meg.

- 47 Kérelmében a Corteva arra hivatkozik, hogy a főtanácsnok indítványa nem pártatlan, az uniós jog rendelkezéseinek *contra legem* értelmezését, valamint a Bíróság ítélkezési gyakorlatának téves értelmezését alkalmazza, és az abban foglalt válaszok nem teszik lehetővé az előzetes döntéshozatalra előterjesztett jelen kérdések megválaszolását.
- 48 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 252. cikk második bekezdése értelmében a főtanácsnok teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva, nyilvános tárgyaláson indokolással ellátott indítványt terjeszt elő azokban az ügyekben, amelyek esetében az Európai Unió Bíróságának alapokmánya szerint a főtanácsnok részvételére van szükség, annak érdekében, hogy segítse a Bíróságot a jognak a Szerződések értelmezése és alkalmazása során való tiszteletben tartásának a biztosítására irányuló feladatának teljesítésében.
- 49 A Bíróságot nem köti sem ezen indítvány, sem pedig a főtanácsnok ezen indítvány alapjául szolgáló indokolása. Ezenkívül sem az Európai Unió Bíróságának alapokmánya, sem az említett eljárási szabályzat nem teszi lehetővé, hogy a felek a főtanácsnoki indítványra válaszként észrevételeket tegyenek. Következésképpen az, hogy az érdekelt nem ért egyet a főtanácsnok indítványával, önmagában nem indokolhatja az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását (2023. szeptember 28-i LACD-ítélet, C-133/22, EU:C:2023:710, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 50 A jelen esetben, mivel a Corteva a főtanácsnoki indítvány bizonyos részeinek vitatására és az indítvány tartalmára vonatkozó észrevételek előterjesztésére szorítkozik, nincs helye annak, hogy a Bíróság elrendelje az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 51 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az 1107/2009 rendelet 36. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy az a tagállam, amely e rendelet 36. cikkének (2) és (3) bekezdése alapján valamely növényvédő szer forgalomba hozatalának engedélyezéséről határoz, eltérhet az ilyen engedély iránti kérelmet az említett rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam által e növényvédő szer vonatkozásában végzett tudományos kockázatértékeléstől.
- 52 Az 1107/2009 rendelet III. fejezete a „Növényvédő szerek” címet viseli. E fejezet 1. szakasza szabályozza e termékek engedélyezését. E szakasznak az e rendelet 28–32. cikkét tartalmazó 1. alszakasza meghatározza az ezen engedélyekre vonatkozó követelményeket, valamint azok tartalmát. Az említett szakasznak az említett rendelet 33–39. cikkét tartalmazó 2. alszakasza pedig a követendő eljárást szabályozza.
- 53 Az 1107/2009 rendelet 33. cikkének (1) bekezdéséből következik, hogy a kérelmezőnek engedély iránti kérelmet kell benyújtania minden olyan tagállamban, ahol a növényvédő szert forgalmazni szándékozik. E rendelet 35. cikkének első bekezdése értelmében a kérelmet egyetlen tagállam, mégpedig a kérelmező által javasolt tagállam vizsgálja meg, kivéve, ha ugyanabban a zónában egy másik tagállam vállalja a kérelem vizsgálatát.

- 54 Az említett rendelet 35. cikkének második bekezdése és 36. cikke (1) bekezdése első albekezdésének második mondata szerint az érintett zóna többi tagállama a munkateher igazságos megosztásának biztosítása érdekében együttműködik. E tagállamoknak arra is lehetőségük van, hogy észrevételeket tegyenek, amelyeket az ilyen termékre vonatkozó kockázatértékelés során meg fognak vizsgálni.
- 55 Az 1107/2009 rendelet 36. cikke (1) bekezdésének első és második albekezdése szerinti kockázatértékelést azonban kizárólag az engedély iránti kérelmet az e rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam végzi el, anélkül hogy ezen értékelést az ugyanazon zónába tartozó többi tagállamnak jóvá kellene hagynia.
- 56 Márpedig az említett rendelet 36. cikkének (2) bekezdése szerint az érintett tagállamok – vagyis azok a tagállamok, amelyekhez a területükön való forgalombahozatalra vonatkozó engedély iránti kérelmet nyújtottak be – az említett értékelés alapján adják meg vagy tagadják meg ezt az engedélyt.
- 57 Ebben az összefüggésben nem kizárt, hogy az érintett tagállam nem ért egyet az 1107/2009 rendelet 36. cikke (1) bekezdésének első és második albekezdése értelmében elvégzett kockázatértékelés megállapításaival. Ez a helyzet attól függetlenül felmerülhet, hogy ezen érintett tagállam előterjesztette-e észrevételeit az e kockázatértékelésre vonatkozó eljárás keretében, vagy sem.
- 58 E tekintetben e rendelet 36. cikke (3) bekezdésének első albekezdése lehetővé teszi az érintett tagállam számára, hogy egyrészt a területén kiadott engedély tartalmára és időtartamára vonatkozó megfelelő feltételeket, és másrészt az egyedi felhasználási feltételekből adódó egyéb kockázatcsökkentő intézkedéseket írjon elő.
- 59 Ezenkívül, amennyiben az ilyen nemzeti kockázatcsökkentő intézkedések meghozatala nem tudja eloszlatni az érintett tagállamnak az emberi vagy az állati egészséggel, vagy a környezettel kapcsolatos aggodalmát, a tagállam az említett rendelet 36. cikke (3) bekezdésének második albekezdése alapján megtagadhatja a növényvédő szernek a területén való engedélyezését azzal az indokkal, hogy az egyedülálló környezeti és mezőgazdasági adottságai alapján az adott termék még mindig elfogadhatatlan mértékben veszélyeztetné az emberi vagy állati egészséget vagy a környezetet.
- 60 A fentiekből az következik, hogy az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (2) bekezdése értelmében vett érintett tagállamok, amelyek e cikk (1) bekezdése alapján egy másik tagállam által végzett értékeléssel rendelkeznek, az említett cikk (3) bekezdésében meghatározott korlátokon belül kockázatcsökkentő intézkedéseket vezethetnek be, vagy akár meg is tagadják az ilyen növényvédő szernek a területükön való engedélyezését annak érdekében, hogy az emberi vagy az állati egészségre vagy a környezetre nézve elfogadhatatlan kockázatot elhárítsák.
- 61 Mindazonáltal figyelembe kell venni azt a kontextust is, amelybe az 1107/2009 rendelet 36. cikke illeszkedik. E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy e rendelet 28. cikke az (1) bekezdésében kifejezetten pontosítja, hogy növényvédő szer csak akkor hozható forgalomba vagy használható fel, ha azt az érintett tagállam „e rendeletnek megfelelően” engedélyezte, ami feltételezi az 1107/2009 rendelet 36. cikkében előírt eljárás tiszteletben tartását.

- 62 Ezen eljárás szabályainak tiszteletben tartása – amint arra a főtanácsnok az indítványának a 37. pontjában lényegében rámutatott – lehetővé teszi a tagállamok közötti hatáskörmegosztás biztosítását. A kockázatértékelés elvégzése a kérelmet vizsgáló tagállam feladata, míg az érintett tagállamok a területükön való engedélyezésről szóló végleges határozat meghozatalával kezelik a kockázatot.
- 63 A tagállamok mozgásterének a növényvédő szerek engedélyezésére vonatkozó eljárások tekintetében fennálló ilyen korlátozása az alkalmazandó szabályok harmonizációjából következik, és azt a célt szolgálja, hogy ezen eljárásokat egyszerűsítsék, és biztosítsák a koherenciát valamennyi tagállamban, amint az a növényvédő szereket illetően az 1107/2009 rendelet 1. cikkének az e rendelet (5), (9), (25) és (29) preambulumbekzdésével összefüggésben értelmezett (3) bekezdéséből kitűnik.
- 64 Másodsor, a Bíróság egy olyan ügy keretében, amely az 1107/2009 rendelet III. fejezete 1. szakaszának 3. alszakaszában szereplő, a növényvédő szerek engedélyeinek kölcsönös elismerésére vonatkozó rendelkezéseket érintette, rámutatott arra, hogy amennyiben valamely tagállamhoz olyan növényvédő szer forgalombahozatali engedélye iránti kérelmet nyújtanak be, amelynek a forgalomba hozatalát egy másik tagállam ugyanazon használat tekintetében már engedélyezte, az előbb említett tagállam nem köteles megadni ezt az engedélyt, ha az e rendelet 36. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételek e tagállam környezetvédelmi vagy mezőgazdasági adottságai miatt alkalmazandók (lásd ebben az értelemben: 2020. december 3-i Région de Bruxelles-Capitale kontra Bizottság ítélet, C-352/19 P, EU:C:2020:978, 51. és 53. pont).
- 65 Harmadszor, nem hagyható figyelmen kívül, hogy a tagállamok az 1107/2009 rendelet 44. cikkének (1) és (3) bekezdése alapján egyrészt bármikor felülvizsgálhatják az engedélyt, ha bizonyos jelek arra utalnak, hogy az e rendelet 29. cikkének (1) bekezdésében említett követelmények valamelyike már nem teljesül, és másrészt visszavonhatják vagy módosíthatják ezen engedélyt, ha arra a következtetésre jutnak, hogy e követelmények már nem teljesülnek.
- 66 Így a tagállam többek között az 1107/2009 rendelet 29. cikke (1) bekezdésének e) pontja és 44. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében köteles visszavonni az engedélyt, ha megállapítja, hogy a növényvédő szer a mindenkori tudományos és műszaki ismeretek fényében káros hatással van az emberek vagy az állatok egészségére, vagy e rendelet 4. cikke (3) bekezdésének b) és/vagy e) pontja értelmében elfogadhatatlan mértékben terheli a környezetet (lásd ebben az értelemben: a mai napon hozott PAN Europe [Az endokrin károsító tulajdonságok értékelése] ítélet, C-309/22 és C-310/22, 81. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 67 Márpedig, amint arra a főtanácsnok az indítványának az 52. pontjában lényegében rámutatott, a tagállam visszavonhatja az engedélyt, ha a rendelkezésére álló legmegbízhatóbb tudományos vagy műszaki ismeretek azt jelzik, hogy a növényvédő szer azonnali vagy késleltetett káros hatást gyakorolhat az emberek vagy az állatok egészségére, vagy elfogadhatatlan mértékben terhelheti a környezetet. Következésképpen az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (2) bekezdése értelmében vett érintett tagállam akkor sem köteles valamely növényvédő szer forgalomba hozatalának az engedélyezésére, ha léteznek olyan tudományos vagy műszaki ismeretek, amelyek e növényvédő szer használatával összefüggésben az emberi vagy az állati egészségre vagy a környezetre nézve elfogadhatatlan kockázatot azonosítanak (lásd ebben az értelemben: a mai napon hozott PAN Europe [Az endokrin károsító tulajdonságok értékelése] ítélet, C-309/22 és C-310/22, 83. pont).

- 68 Az 1107/2009 rendelet 36. cikkének ezen értelmezését megerősíti e rendelet célja, amely – amint azt a rendelet 1. cikkének (3) bekezdése pontosítja, és amint azt a (8) preambulumbekzdése is tükrözi – többek között az emberi és az állati egészség, valamint a környezet magas szintű védelmének biztosítása. E tekintetben a Bíróság az 1107/2009 rendelet (24) preambulumbekzdésére hivatkozva már megállapította, hogy a növényvédő szerek forgalombahozatali engedélyének kiadásakor az emberek és az állatok egészségének, valamint a környezetnek a védelmére irányuló célkitűzés „elsőbbséget kell, hogy élvezzen” a növénytermesztés fejlesztésének célkitűzésével szemben (2023. január 19-i Pesticide Action Network Europe és társai ítélet, C-162/21, EU:C:2023:30, 46. és 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 69 Az 1107/2009 rendelet (29) preambulumbekzdése a növényvédő szerek összehangoltabb rendelkezésre bocsátása előírásának szükségességét hangsúlyozva ugyanígy elismeri, hogy az egy vagy több tagállam területére jellemző egyedi környezeti vagy mezőgazdasági viszonyok indokolhatják, hogy ezen egy vagy több tagállam megtagadja a növényvédő szernek a saját területén való engedélyezését, amennyiben azt sajátos mezőgazdasági vagy környezeti körülmények indokolják, vagy ha az emberek és állatok egészségének és a környezetnek a magas szintű védelme nem biztosítható.
- 70 A fenti indokokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1107/2009 rendelet 36. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az a tagállam, amely e rendelet 36. cikkének (2) bekezdése alapján valamely növényvédő szer forgalomba hozatalának engedélyezéséről határoz, eltérhet az ilyen engedély iránti kérelmet az említett rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam által e növényvédő szer vonatkozásában végzett tudományos kockázatértékeléstől az ugyanezen rendelet 36. cikke (3) bekezdésének második albekezdésében említett esetekben, és többek között akkor, ha a legmegbízhatóbb tudományos vagy műszaki adatokkal rendelkezik, amelyeket ezen utóbbi tagállam az értékelésének elkészítésekor nem vett figyelembe, és amelyek az emberek vagy az állatok egészségére, illetve a környezetre nézve elfogadhatatlan kockázatot azonosítanak.

A második kérdésről

- 71 A kérdést előterjesztő bíróság a második kérdésével lényegében arra vár választ, hogy az 1107/2009 rendelet 36. cikkét a hatékony bírói jogvédelem elvével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy a hatáskörrel rendelkező tagállam által az e rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján végzett értékelés megállapításait felülvizsgálhatja az említett rendelet 36. cikkének (2) bekezdése értelmében vett érintett tagállam olyan bírósága, amelyhez az ugyanezen rendelet 36. cikkének (2) vagy (3) bekezdése alapján elfogadott határozattal szemben keresetet nyújtottak be.
- 72 E kérdés megválaszolásához előzetesen meg kell jegyezni, hogy az 1107/2009 rendelet 36. cikke (3) bekezdésének negyedik albekezdése kizárólag azt írja elő a tagállamok számára, hogy biztosítsák a növényvédő szerek engedélyezését megtagadó határozat nemzeti bíróságok vagy más fellebbviteli bíróságok előtti megtámadásának lehetőségét. Mindazonáltal a 2020. október 28-i Associazione GranoSalus kontra Bizottság ítéletből (C-313/19 P, EU:C:2020:869) az következik, hogy a tagállamoknak olyan jogorvoslati és eljárási rendszert is ki kell alakítaniuk, amely lehetővé teszi az e rendeletnek az ezen államok nemzeti hatóságai általi végrehajtása keretében érdekeltséget igazoló harmadik személyek hatékony jogorvoslathoz való alapvető joga tiszteletben tartásának biztosítását is.

- 73 E tekintetben, mivel az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (2) vagy (3) bekezdése alapján elfogadott határozatokat a hatáskörrel rendelkező tagállam által az e rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján elvégzett értékelés megállapításai alapján fogadják el, e megállapítások szükségszerűen részét képezik az e határozatok által szabályozni kívánt helyzet releváns elemeinek. Az említett megállapításokat tehát az említett rendelet 36. cikkének (2) bekezdése értelmében vett érintett tagállam bíróságainak figyelembe kell venniük, amikor az említett határozatok megalapozottságáról határoznak (lásd ebben az értelemben: 2010. július 8-i Afton Chemical ítélet, C-343/09, EU:C:2010:419, 34. pont).
- 74 Ezzel szemben, mivel a jelen ítélet előző pontjában említett határozatok rendkívül összetett, tudományos és technikai jellegű ténybeli elemek értékelésének eredményei, e nemzeti bíróságok a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok e ténybeli elemekre vonatkozó értékelését nem helyettesíthetik a sajátjukkal (lásd ebben az értelemben: 1999. január 21-i Upjohn ítélet, C-120/97, EU:C:1999:14, 33–35. pont).
- 75 Következésképpen az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (2) bekezdése értelmében vett érintett tagállam olyan bíróságai, amelyeknek az e rendelet 36. cikkének (2) vagy (3) bekezdése alapján elfogadott határozatok megalapozottságáról kell határozniuk, hatáskörrel rendelkeznek e határozatok jogszerűségének az e rendelkezésekben előírt anyagi jogi és eljárásjogi feltételekre tekintettel történő értékelésére (lásd analógia útján: 2011. szeptember 8-i Monsanto és társai ítélet, C-58/10–C-68/10, EU:C:2011:553, 79. pont), azzal, hogy e bíróságok egyrészt figyelembe vehetik a hatáskörrel rendelkező tagállam által az említett rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján elvégzett értékelés megállapításait, másrészt azonban a tudományos és technikai jellegű ténybeli elemeknek a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok általi értékelését nem helyettesíthetik a saját értékelésükkel.
- 76 A fenti indokokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1107/2009 rendelet 36. cikkét a hatékony bírói jogvédelem elvével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy a hatáskörrel rendelkező tagállam által az e rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján végzett értékelés megállapításait az említett rendelet 36. cikkének (2) bekezdése értelmében vett érintett tagállam olyan bírósága, amelynek az e rendelet 36. cikkének (2) vagy (3) bekezdése alapján elfogadott határozatok jogszerűségéről az e rendelkezésekben előírt anyagi jogi és eljárásjogi feltételekre tekintettel kell határoznia, figyelembe veheti, azzal, hogy e bíróság a tudományos és technikai jellegű ténybeli elemeknek a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok általi értékelését nem helyettesítheti a saját értékelésével.

A harmadik kérdéstről

- 77 A kérdést előterjesztő bíróság a harmadik kérdésével lényegében arra vár választ, hogy az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (2) és (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben a növényvédő szer forgalomba hozatalának engedélyezéséről az említett rendelkezések alapján határozó tagállam úgy véli, hogy a kérelmet az e rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam által végzett tudományos kockázatértékelés nem kellően indokolt, köteles ezen utóbbi tagállamot bevonni olyan új értékelés elvégzésébe, amelynek alapján a növényvédő szer forgalombahozatala engedélyezhető.
- 78 Előljáróban emlékeztetni kell arra, hogy az 1107/2009 rendelet 36. cikke alapján beavatkozó nemzeti hatóságoknak meg kell felelniük a megfelelő ügyintézésre vonatkozó általános uniós jogi elvnek, amely olyan követelményeket támaszt, amelyeket a tagállamoknak az uniós jog végrehajtása során tiszteletben kell tartaniuk. E követelmények körében különös jelentőséggel bír

a nemzeti hatóságok által elfogadott határozatok indokolására irányuló kötelezettség, mivel ez teszi lehetővé a határozatok címzettjeinek jogaik védelmét, és azt, hogy az információk teljes körű ismeretében döntsenek arról, hogy e határozatokkal szemben keresetet kell-e indítani (lásd ebben az értelemben: 1987. október 15-i Heylens és társai ítélet, 222/86, EU:C:1987:442, 15. pont; 2023. december 21-i Infraestruturas de Portugal és Futrifer Indústrias Ferroviárias ítélet, C-66/22, EU:C:2023:1016, 87. pont).

- 79 Mindemellett, amint azt a Bizottság az írásbeli észrevételeiben megjegyezte, az 1107/2009 rendelet nem ír elő konkrét szabályokat a tagállamok közötti véleménykülönbségek rendezésére abban az esetben, ha az érintett tagállam a növényvédő szerre vonatkozó forgalombahozatali engedély iránti kérelem elbírálása során úgy ítéli meg, hogy a kérelmet az e rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam által elvégzett tudományos kockázatértékelés nem tartalmaz kellő indokolást az érintett állam részéről fennálló, a területére jellemző sajátos környezeti vagy mezőgazdasági adottságokkal kapcsolatos, az emberi vagy az állati egészségre, illetve a környezetre vonatkozó aggályokkal összefüggésben.
- 80 Az 1107/2009 rendelet 36. cikke (3) bekezdésének harmadik albekezdéséből azonban kitűnik, hogy az érintett tagállamnak, amely e rendelet 36. cikke (3) bekezdésének második albekezdése alapján megtagadja a növényvédő szernek a területén történő engedélyezését, a kérelmet az említett rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam által elvégzett kockázatértékelés ellenére haladéktalanul értesítenie kell a kérelmezőt és a Bizottságot a határozatáról, és közölnie kell az azt alátámasztó műszaki vagy tudományos adatokat.
- 81 Ezenkívül, amint arra a jelen ítélet 65. pontja emlékeztet, a növényvédő szerek forgalombahozatali engedélyének meghosszabbítására, visszavonására és módosítására vonatkozó, az 1107/2009 rendelet III. fejezete 1. szakaszának 4. alszakaszában szereplő rendelkezéseket illetően a tagállamok e rendelet 44. cikkének (1) bekezdése értelmében bármikor felülvizsgálhatják a forgalombahozatali engedélyt, ha arra utaló jelek vannak, hogy az említett rendelet 29. cikkében említett követelmények valamelyike már nem teljesül.
- 82 Márpedig az 1107/2009 rendelet 44. cikke alapján végzett felülvizsgálat keretében a forgalombahozatali engedély visszavonása vagy módosítása nem függ az engedélyezés iránti kérelmet e rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam által elvégzett értékelés előzetes módosításától. Ezzel szemben az említett rendelet 44. cikkének (4) bekezdése értelmében, ha egy tagállam ugyanezen rendelet 44. cikkének (3) bekezdése szerint visszavon vagy módosít egy engedélyt, erről haladéktalanul tájékoztatja az engedély birtokosát, a többi tagállamot és a Bizottságot.
- 83 A fenti megfontolásokból kitűnik, hogy az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (2) bekezdése értelmében vett érintett tagállam nem kötelezhető arra, hogy kizárólag e rendelet alapján bevonja a kérelmet az említett rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállamot vagy az ugyanazon zónába tartozó többi tagállamot, amikor a kockázatértékelését a növényvédő szer területén történő forgalomba hozatalának az említett rendelet 36. cikkének (2) és (3) bekezdése alapján történő engedélyezésére irányuló eljárás keretében végzi el.
- 84 A fenti indokokra tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (2) és (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a növényvédő szer forgalomba hozatalának engedélyezéséről az említett rendelkezések alapján határozó tagállam úgy véli, hogy a kérelmet az e rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam által végzett tudományos kockázatértékelés nem kellően indokolt az engedélyezésről

határozó állam részéről fennálló, a területére jellemző sajátos környezeti vagy mezőgazdasági adottságokkal kapcsolatos, az emberi vagy az állati egészségre, illetve a környezetre vonatkozó aggályokkal összefüggésben, nem köteles ezen utóbbi tagállamot bevonni olyan új értékelés elvégzésébe, amelynek alapján a növényvédő szer forgalombahozatala engedélyezhető.

A negyedik és az ötödik kérdésről

- 85 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. Ennek fényében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia az elé terjesztett kérdéseket (1997. július 17-i Krüger ítélet, C-334/95, EU:C:1997:378, 22. és 23. pont; 2021. november 18-i A. S. A. ítélet, C-212/20, EU:C:2021:934, 36. pont).
- 86 Ehhez a Bíróság a nemzeti bíróság által szolgáltatott információk összessége, és különösen az előzetes döntéshozatalra utalás indokolása alapján meghatározhatja az uniós jog azon elemeit, amelyeknek az értelmezése az alapeljárás tárgyára figyelemmel szükséges. A Bíróság továbbá arra kényszerülhet, hogy olyan uniós jogi normákat vegyen figyelembe, amelyekre a nemzeti bíróság a kérdése megfogalmazásában nem hivatkozott (lásd ebben az értelemben: 1984. december 13-i Haug-Adrion ítélet, 251/83, EU:C:1984:397, 9. pont; 1986. március 20-i Tissier ítélet, 35/85, EU:C:1986:143, 9. pont; 2021. április 29-i Banco de Portugal és társai ítélet, C-504/19, EU:C:2021:335, 30. pont).
- 87 A jelen ügyben meg kell jegyezni, hogy a negyedik és az ötödik kérdés az engedély iránti kérelmet az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállamra, a jelen esetben Írországra vonatkozik, míg a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő jogvita tárgya a PAN Europe azon panaszának a CTGB általi elutasítása, amelyet az előbbi az utóbbihoz a szóban forgó növényvédő szer hollandiai forgalombahozatali engedélyének a kiterjesztését jóváhagyó határozatával szemben nyújtott be.
- 88 E körülmények között annak érdekében, hogy a kérdést előterjesztő bíróság számára hasznos választ lehessen adni, meg kell állapítani, hogy e bíróság a negyedik és ötödik kérdésével lényegében arra vár választ, hogy az 1107/2009 rendelet 29. cikke (1) bekezdésének e) pontját és 36. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy ahhoz, hogy valamely növényvédő szernek az azon tagállam területén történő engedélyezését vitassák, amely ezen utóbbi rendelkezés alapján ilyen engedélyezésre vonatkozó határozatot hoz, e tagállam hatóságai vagy bíróságai előtt hivatkozni lehet a legmegbízhatóbb rendelkezésre álló tudományos vagy műszaki adatokra annak alátámasztása érdekében, hogy a kérelmet az e rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam által az említett növényvédő szerre vonatkozóan elvégzett tudományos kockázatértékelés nem kellően indokolt.
- 89 Először is, ami e rendelkezések szövegét illeti, elsősorban emlékeztetni kell arra, hogy az 1107/2009 rendelet 29. cikke, amely a növényvédő szerek forgalombahozatala engedélyezésének feltételeire vonatkozik, (1) bekezdésének e) pontjában előírja, hogy e rendelet 50. cikkének sérelme nélkül növényvédő szer csak akkor engedélyezhető, ha teljesül azon feltétel, amely szerint „a mindenkori tudományos és műszaki ismeretek fényében megfelel [az említett rendelet] 4. cikk[ének] (3) bekezdésében előírt követelményeknek”.

- 90 Másodsorban a Bíróság pontosította, hogy az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (1) bekezdése szerint annak a tagállamnak, amelyhez növényvédő szer engedélyezése iránti kérelmet nyújtottak be, e kérelmet objektív és átlátható módon kell értékelnie, az aktuális tudományos és műszaki ismeretek fényében. E tekintetben a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak különösen figyelembe kell venniük a legmegbízhatóbb rendelkezésre álló tudományos adatokat, valamint a nemzetközi kutatások legfrissebb eredményeit, és semmi esetre sem tulajdoníthatnak túlzott jelentőséget a kérelmező által benyújtott tanulmányoknak (lásd ebben az értelemben: 2019. október 1-jei Blaise és társai ítélet, C-616/17, EU:C:2018:800, 66. és 94. pont).
- 91 Ebből következik, hogy sem az 1107/2009 rendelet 29. cikke (1) bekezdése e) pontjának, sem 36. cikke (2) bekezdésének szövege nem utal arra, hogy amennyiben az érintett tagállamban növényvédő szernek az e tagállam nemzeti piacán történő forgalombahozatalára vonatkozó engedély tárgyában közigazgatási vagy bírósági határozatot kell hozni, az érintett tagállam hatóságainak és bíróságainak kizárólag a tudományos vagy műszaki ismeretek bizonyos kategóriáit kellene figyelembe venniük, azok forrásától vagy attól függően, hogy ezen ismeretek mikor váltak hozzáférhetővé.
- 92 Az 1107/2009 rendelet 29. cikke (1) bekezdése e) pontjának és 36. cikke (2) bekezdésének szövege tehát nem zárja ki, hogy e hatóságok és bíróságok előtt a legmegbízhatóbb rendelkezésre álló tudományos vagy műszaki adatokra hivatkozzanak az ilyen növényvédő szernek az érintett tagállam területén történő engedélyezésének a vitatása érdekében, és ez fennáll függetlenül attól, hogy ezen adatok milyen forrásból származnak, vagy mikor váltak hozzáférhetővé.
- 93 Az e rendelet 36. cikkének (1) bekezdésében szereplő, a kérelem benyújtásának időpontjában rendelkezésre álló útmutatók felhasználására való hivatkozás nem vonja kétségbe ezt az értelmezést. E rendelkezésből ugyanis nem lehet arra következtetni, hogy az e kérelmet vizsgáló tagállamnak a kockázatértékelését kizárólag a rendelkezésre álló útmutatókra kell alapítania, amennyiben úgy véli, hogy e dokumentumok nem tükrözik kellőképpen a mindenkori tudományos és műszaki ismereteket, amelyek fényében el kell végeznie az értékelését.
- 94 Azonkívül, hogy ezen értelmezés ellentétes a jelen ítélet 90. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlattal, figyelembe kell venni azt is, hogy e dokumentumok nem rendelkeznek kötelező erővel. Amint arra a főtanácsnok az indítványának 74. pontjában lényegében rámutatott, mivel az 1107/2009 rendelet 77. cikke csak azt a lehetőséget írja elő, hogy az ilyen dokumentumokat a Bizottság fogadja el, a jelen ítélet előző pontjában említett kérelmet vizsgáló tagállamnak is lehetősége kell, hogy legyen arra, hogy ilyen dokumentumok hiánya esetén a kockázatértékelését a legmegbízhatóbb rendelkezésre álló tudományos adatok, valamint a nemzetközi kutatások legújabb eredményei alapján végezze el.
- 95 Másodsorban, ami azt a kontextust illeti, amelybe az 1107/2009 rendelet 29. cikkének (1) bekezdése és 36. cikkének (2) bekezdése illeszkedik, figyelembe kell venni a növényvédő szerek értékelésének és engedélyezésének egységes elveit, amelyekre e rendelkezések közül az első utal, és amelyeket az 546/2011 rendelet melléklete állapít meg.
- 96 Márpedig e melléklet I. része A. címe 2. pontjának c) alpontja szerint az engedély iránti kérelmek kiértékelésekor és az engedélyek megadásakor a tagállamok figyelembe vesznek az elvárhatóan rendelkezésükre álló más olyan műszaki vagy tudományos információkat, melyek a növényvédő szernek vagy az összetevőinek a lehetséges káros hatásai szempontjából lényegesek.

- 97 Azt is meg kell jegyezni, hogy az 1107/2009 rendelet 44. és 56. cikke is utal a tudományos és műszaki ismeretek fejlődésének figyelembevételére.
- 98 Egyrészt ugyanis, amint az a jelen ítélet 65. pontjában megállapításra került, e rendelet 44. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy a tagállamok a növényvédő szer forgalombahozatali engedélyét bármikor felülvizsgálhatják, ha arra utaló jelek vannak, hogy az említett rendelet 29. cikkében említett követelmények valamelyike már nem teljesül. E célból ugyanezen rendelet 44. cikke (3) bekezdésének d) pontja kifejezetten előírja, hogy az érintett tagállam visszavonja vagy módosítja a korábban megadott engedélyt, amennyiben a tudományos és technikai ismeretek fejlődésének megfelelően a használat módja és a felhasznált mennyiségek módosulhatnak.
- 99 Másrészt az 1107/2009 rendelet 56. cikke előírja, hogy a növényvédő szerre vonatkozó forgalombahozatali engedély jogosultja köteles haladéktalanul értesíteni az engedélyt kiadó tagállamokat az ezen növényvédő szerre vonatkozó olyan új információkról, amelyek alapján feltételezhető, hogy a növényvédő szer már nem felel meg az e rendelet 4. és 29. cikkében foglalt kritériumoknak.
- 100 Márpedig ezen értesítési kötelezettség az említett rendelet 56. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdése értelmében kiterjed az olyan nemzetközi szervezetek vagy közjogi szervek által hozott döntésekről vagy ezek által végzett értékelésekről szóló, megfelelő tájékoztatásra is, amelyek harmadik országban engedélyeznek növényvédő szereket vagy hatóanyagokat.
- 101 Harmadszor, a jelen ítélet 92. pontjában elfogadott értelmezést az 1107/2009 rendelet célja is megerősíti.
- 102 Amint az a jelen ítélet 68. pontjában megállapításra került, e rendelet célja az emberek és az állatok egészsége, valamint a környezet magas szintű védelmének biztosítása. Ezenkívül, amint azt az említett rendelet 1. cikkének (4) bekezdése előírja, az e rendeletben foglaltak az elővigyázatosság elvén alapulnak, és a tagállamok nem akadályozhatók meg ezen elv alkalmazásában, amennyiben bizonytalan a területeiken engedélyezendő növényvédő szerek által hordozott, az emberi és állati egészségre vagy a környezetre leselkedő kockázatok tudományos megítélése.
- 103 Márpedig annak lehetősége, hogy az e rendelet 36. cikkének (2) bekezdése értelmében vett érintett tagállam hatóságai és bíróságai előtt valamennyi releváns, megbízható és aktuális tudományos vagy műszaki ismeretre hivatkozni lehet a növényvédő szer e tagállam területén való engedélyezésének vitatása érdekében, az elővigyázatosság elvének tiszteletben tartása mellett hozzájárul e cél megvalósításához.
- 104 Az előző pontokban kifejtett megfontolásokat ezenfelül nem vonja kétségbe a jogbiztonság elve tiszteletben tartásának követelménye sem.
- 105 A Corteva az írásbeli észrevételeiben lényegében arra hivatkozik, hogy ezen elv megköveteli, hogy a növényvédő szerre vonatkozó forgalombahozatali engedély iránti kérelem vizsgálatát az e kérelem benyújtásának időpontjában létező tudományos és műszaki ismeretek alapján végezzék el.

- 106 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a jogbiztonság elve megköveteli, hogy a jogszabályok egyértelműek, pontosak és hatásukat illetően előre láthatók legyenek annak érdekében, hogy az érintettek az uniós jogrend hatálya alá tartozó helyzetekben és jogviszonyokban eligazodhassanak (2021. május 6-i Bayer CropScience és Bayer kontra Bizottság ítélet, C-499/18 P, EU:C:2021:367, 101. pont).
- 107 Ezt az elvet azonban a növényvédő szerek forgalomba hozatala engedélyezésének sajátos területén egyensúlyba kell hozni az elővigyázatosság elvével, amelyen az 1107/2009 rendelet alapul, és amelynek célja – amint arra a jelen ítélet 68. és 102. pontja emlékeztet – az emberek és az állatok egészsége, valamint a környezet magas szintű védelmének biztosítása. Ezért abban az esetben, ha arra utaló információk merülnek fel, hogy valamely hatóanyag vagy növényvédő szer az emberek vagy az állatok egészségére káros hatást gyakorol, vagy a környezetre nézve elfogadhatatlan terhet jelent, a Bizottság és/vagy a tagállamok kötelesek lehetnek arra, hogy e hatóanyag jóváhagyását vagy e növényvédő szer forgalombahozatali engedélyét visszavonják, valamint adott esetben sürgősségi intézkedéseket fogadjanak el.
- 108 Ebből következik, hogy e rendelet kontextusában bármely kérelmező, aki növényvédő szert kíván forgalomba hozni, számíthat arra, hogy a tudományos vagy műszaki ismeretek állása az engedélyezési eljárás vagy azon időszak során, amelyre kiterjedően valamely hatóanyagot jóváhagytak vagy valamely növényvédő szert engedélyeztek, módosulni fog. Ezenkívül az említett rendelet 46. és 69–71. cikkéből kitűnik, hogy az engedély visszavonása vagy a sürgősségi intézkedés elfogadása azonnali hatást fejthet ki, megszüntetve annak lehetőségét, hogy a szóban forgó termék meglévő készleteit forgalmazzák vagy használják.
- 109 Így az olyan releváns és megbízható tudományos vagy műszaki ismeret figyelembevétele, amely a növényvédő szerre vonatkozó forgalombahozatali engedély iránti kérelem benyújtásakor még nem volt hozzáférhető, nem tekinthető a jogbiztonság elvével ellentétesnek.
- 110 A fenti indokokra tekintettel a negyedik és az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1107/2009 rendelet 29. cikke (1) bekezdésének e) pontját és 36. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ahhoz, hogy valamely növényvédő szernek az azon tagállam területén történő engedélyezését vitassák, amely ezen utóbbi rendelkezés alapján ilyen engedélyezésére vonatkozó határozatot hoz, e tagállam hatóságai vagy bíróságai előtt hivatkozni lehet a legmegbízhatóbb rendelkezésre álló tudományos vagy műszaki adatokra annak alátámasztása érdekében, hogy a kérelmet az e rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam által az említett növényvédő szerre vonatkozóan elvégzett tudományos kockázatértékelés nem kellően indokolt.

A költségekről

- 111 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 36. cikkét**

a következőképpen kell értelmezni:

az a tagállam, amely e rendelet 36. cikkének (2) alapján valamely növényvédő szer forgalomba hozatalának engedélyezéséről határoz, eltérhet az ilyen engedély iránti kérelmet az említett rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam által e növényvédő szer vonatkozásában végzett tudományos kockázatértékeléstől az ugyanezen rendelet 36. cikke (3) bekezdésének második albekezdésében említett esetekben, és többek között akkor, ha a legmegbízhatóbb tudományos vagy műszaki adatokkal rendelkezik, amelyeket ezen utóbbi tagállam az értékelésének elkészítésekor nem vett figyelembe, és amelyek az emberek vagy az állatok egészségére, illetve a környezetre nézve elfogadhatatlan kockázatot azonosítanak.

2) Az 1107/2009 rendelet 36. cikkét a hatékony bírói jogvédelem elvével összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

a hatáskörrel rendelkező tagállam által az e rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján végzett értékelés megállapításait az említett rendelet 36. cikkének (2) bekezdése értelmében vett érintett tagállam olyan bírósága, amelynek az e rendelet 36. cikkének (2) vagy (3) bekezdése alapján elfogadott határozatok jogszerűségéről kell határoznia az e rendelkezésekben előírt anyagi jogi és eljárásjogi feltételekre tekintettel, figyelembe veheti, azzal, hogy e bíróság a tudományos és technikai jellegű ténybeli elemeknek a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok általi értékelését nem helyettesítheti a saját értékelésével.

3) Az 1107/2009 rendelet 36. cikkének (2) és (3) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

amennyiben a növényvédő szer forgalomba hozatalának engedélyezéséről az említett rendelkezések alapján határozó tagállam úgy véli, hogy a kérelmet az e rendelet 36. cikkének (1) bekezdése alapján vizsgáló tagállam által végzett tudományos kockázatértékelés nem kellően indokolt az engedélyezésről határozó állam részéről fennálló, a területére jellemző sajátos környezeti vagy mezőgazdasági adottságokkal kapcsolatos, az emberi vagy az állati egészségre, illetve a környezetre vonatkozó aggályokkal összefüggésben, nem köteles ezen utóbbi tagállamot bevonni olyan új értékelés elvégzésébe, amelynek alapján a növényvédő szer forgalombahozatala engedélyezhető.

4) Az 1107/2009 rendelet 29. cikke (1) bekezdésének e) pontját és 36. cikkének (2) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

ahhoz, hogy valamely növényvédő szernek az azon tagállam területén történő engedélyezését vitassák, amely ezen utóbbi rendelkezés alapján ilyen engedélyezésére vonatkozó határozatot hoz, e tagállam hatóságai vagy bíróságai előtt hivatkozni lehet a legmegbízhatóbb rendelkezésre álló tudományos vagy műszaki adatokra annak alátámasztása érdekében, hogy a kérelmet az e rendelet 36. cikkének (1) bekezdése

alapján vizsgáló tagállam által az említett növényvédő szerre vonatkozóan elvégzett tudományos kockázatértékelés nem kellően indokolt.

Aláírások